

propriationslove. Det vilde ogsaa drage Konsekvenser efter sig paa andre Omraader, navnlig med Hensyn til Anlæg af Jernbaner, Diger og Beie ligesaa godt som her ved Vandløbene; man kunde ogsaa komme til at magelægge mindre Jordstykker, som bleve frastilte, hvor man skulde anlægge Diger, Beie og Jernbaner. Smidlertid ser man jo, at Loven af 5te Mai 1845 i § 13 siger, at Landvæsenkommisionerne skulle søge at tilveiebringe Magelæg, men der er ikke udtalt Noget om, at de kunne paabyde saadant, og til denne Bestemmelse knytter der sig flere senere Love. Naar jeg gaar over til den tredie Betingelse, som fordres til Expropriation, nemlig fuldstændig Erstatning, saa jagde den ærede Ordfører, at det var det Vigtigste, og deri samstemmer jeg ogsaa med Loven. Jeg skal gaa tilbage til Grundlovsudkastet, deri stod ikke fuldstændig Erstatning, men tilsvarende Erstatning. Paa Forslag af Oberst Ischering blev Ordet „tilsvarende“ forandret til „fuldstændig“, da det første let kunde blive misforstaaet. Udtrykket „fuldstændig Erstatning“ efterlader ingen Tvivl; derved forstås, som det ogsaa er udtrykt bestemt i de senere Expropriationslove, at det skal være Eiendommens Værdi i Handel og Wandel, og det efterlader ikke nogen Tvivl. Man kan ikke sige, at en Gjenstands Værdi i Handel og Wandel er et Stykke Jord plus eller minus en Sum Penge, saaledes bestemmer man ikke en Gjenstands Værdi, den bestemmes ikke ved Værd, men ved Penge, og dette kan man ikke komme bort fra, saavel som den ærede Ordfører ogsaa bestemt fremhævede dette under denne Sags første Behandling, at Erstatningen skulde erlægges i Penge. Naar man saaledes gaar til at paabyde Magelæg, vil det jo, som ogsaa fremhævet i Betænkningen, gribe forstyrrende ind i Eiendomsretten paa mange Maader, og man behøver kun at tænke paa, at, naar der bliver paabudt Magelæg af to Eiendomme, to Stykker Jord, skal den Æne udstede Skjøde til den Anden; men sæt nu, at den Æne ikke kan udstede, hvad man kalder rent Skjøde, men at Panthaverne ikke give Samtlykke til, at det Stykke Jord udgaar af Pantet — de have jo ublaant deres Penge i et bestemt Stykke Jord, som er betegnet ved et bestemt Matrifikelnummer — og han ikke paa anden Maade arrangerer sig med dem, saaledes at han kan give Skjøde, hvad saa? Skal det fremtvinges ved Udlæg? Det er vel ikke Meningen, thi det kan man jo ikke, og saa er der jo ikke Andet for, end at fremtvinge det ved Spøgsmaal eller ogsaa ved Kvangsbøde, men Følgen deraf kan let blive, at Vedkommende desuagtet ikke kan tilveiebringe Skjøde uden Retssanmærkning, og saa maa han betale Bøderne, hvis han kan; kan han ikke, vil det ligefrem føre til, at Vedkommende maa gaa fra sin Eiendom. Regulering af Vandløb har i og for sig ikke det Mindste at gjøre med Magelæg. Regulering af

Vandløb er man gaaet med til, da man anser det for heldigt i mange Tilfælde; men Magelæg staar ikke i mindste Forbindelse dermed, thi det er kun en Fordel, man søger, det er en bedre Ordning af vedkommende tuende Personers Eiendomsforhold, man vil tilveiebringe, og Regulering af Vandløb kan ligegodt foregaa saaledes, at den Æne ikke er afhængig af den Anden. Naar man derimod indvender, at Vedkommende ikke vil magelægge sine smaa Jordstykker, men at han først vil have Vandløb reguleret og saa bagefter magelægge for at opnaa at faae større Erstatning, saa vil jeg dertil sige, at det ligger jo alene deri, at, endstjøndt den ærede Ordfører med Flere her tidligere har udtalt, at de nok skulde faae fuldstændig Erstatning, er Sagen den, at de ikke faae fuldstændig Erstatning, og at de ikke faae den Skade erstattet, som de lide ved, at Vandløbene blive regulerede. Naar Flertallet siger, at Magelæg ikke vil faae nogen Betydning, naar der ikke ligger en Myndighed bagved, som kan afgjøre Striden ved Kjendelse, vil jeg dertil sige, at det egentlig er en Underkjendelse af Forligskommisionerne. De have jo ikke i deres Magt at afgjøre Strid ved Kjendelse. Jeg skal indrømme, at der bagved ligger Retten, men Vedkommende kan jo ogsaa indgaa Forlig i Retten, saaledes ville Forligskommisionerne blive gjorte overflødige; men der er ogsaa et stort Spring fra en Retstrætte og til Noget, der er en Ordning af rent private Forhold, hvor der ikke er Strid mellem Vedkommende, om Pæer eller Poul har Ret, saa at der absolut skal ligge en Myndighed til at afgjøre Striden. Mindretallets Forslag gaar ud paa at lette en Berigtigelse af Forholdet, og hvor man er vis paa, at Magelaget kan lade sig gjøre uden Skade for Vedkommende, vil det ske. Naar Flertallet siger, at de af Mindretallet ansførte Betæneligheder overfor de Private neppe have stor Bægt, naar Spørgsmaalet indskrænkes saaledes, som af Flertallet er foreslaet, skal jeg dvæle lidt nærmere derved. Naar der staar, at en Ordning kan paabydes ved Kjendelse, forsaavidt de paagældende Jordstykker have samme boniterede Areal, vil jeg dertil sige, at det er jo det Samme, som Landsstinget har vedtaget; men det kan blive meget store Jordstykker, som her kan blive Tale om; det kan blive Jordstykker paa 10 Ddr. Land eller mere, der er ikke sat nogen Grænse. Det kan imidlertid blive et stort Savn for en mindre Eiendom, naar den skal af med et lille godt Stykke Jord og modtage en hel Strækning Sandjord. Men Udvalgets Flertal er ikke blevet staaende derved, nei, det er gaaet videre og har sagt, at hvor Jordstykkerne ikke have samme boniterede Areal, kan der ogsaa fremtvinges Magelæg, naar Jordstykket eller Jordstykkerne da ikke udgjøre over 2 Skjæpper Land. Om disse to Skjæpper Land skulle forstås saaledes, at hver etier 2 Skjæpper Land, saaledes at det bliver 4 i